

Frågor och svar: Webinarium Cirkulära material för hållbart byggande

Fråga:

Kan höga tillsynsavgifter från miljökontor göra att det inte blir ekonomiskt lönsamt att återvinna och lägga ut tex krossad asfalt?

Svar:

Det är svårt att säga generellt, men det är klar att om den samlade kostnaden för återvinning blir högre än kostnaden för t.ex. deponi så finns den risken. MEN en högre tillsynsavgift kan också leda till en bättre tillsyn som minskar andra kostnader och snabbar på tillstånds- och anmälningsärenden.

Fråga:

Sorteringen i masslogistikcentrum - är det framför allt siktning?

Svar:

Ja, idag är det siktning. Från och med hösten 2021 finns det en våtsikt på plats som kan ta 0-32 fraktionen som idag går till deponi.

Fråga:

Klassas även det återvunna materialet mot värdena för återvinning av avfall för anläggningsändamål?

Svar:

Gällande klassning och kvalitetssäkring: Materialen miljöriskbedöms utifrån egenskaper och avsedd användning, precis som alla andra material och varor enligt Produktlagstiftningen. Kvalitetssäkring sker enligt samma rutiner som vanliga ballastmaterial. På så sätt säkerställer vi också att det finns en marknad för de produkter vi tillverkar.

Fråga:

Påverkar tänket med återvinning planering av material i framtiden?

Svar:

Absolut, cirkulär materialhantering kräver logistik och information om materialens tekniska och miljöegenskaper tidigt, redan i planeringsskedet.

Fråga:

Hur vet beställaren att det återvunna materialet är återvunnet? Och hur säkerhets kvalitén för slutkund?

Svar:

Det finns inget ekonomiskt incitament att uppge att det återvunna materialet vi säljer är något annat än de som anges, det vill säga återvunnet. Önskar kunden/beställaren få mer information om det återvunna materialet finns där produktblad som berättar mer om dess egenskaper och exempel på användningsområde. Återvunna material CE-märks enligt relevant standard för avsedd tillämpning, precis på samma sätt som jungfruligt. Vissa av Swerocks återvunna produkter säljs under namnet ECO-Ballast, vilket innebär att minst 50 % utgörs av återvunna material.

Fråga:

Hur ser återkopplingen tillbaka till projekt som gjort sig av med massor ut? Har de möjlighet att få ett kvitto på hur mycket av avfallet som de kört in till Swerock som återvunnits?

Svar:

Swerock lämnar mottagningsintyg på mottagna massor. Vi lämnar idag inga kvitton på hur mycket i ett specifikt projekt som har återvunnits men förhoppningen är att vi ska kunna upplysa

kunder om detta i framtiden. Det är praktiskt svårt att återkoppla specifika projekt, då massor från olika projekt som har liknande egenskaper och ska behandlas på samma sätt läggs i samma "råvarulager" efter mottagningskontroll. Så det går inte att säga att just denna produkt kom från just detta projekt efter t.ex. våtsiktning.

Fråga:

Är det någon på brukarsidan av massor som har antagit mål om andel återvunna massor?

Svar:

Jag vet att det diskuteras på flera håll, bl.a. hos oss inom Peab. Jag vet dock inte om någon har kommunicerat ut något sådant än. Det är nog annars endast en tidsfråga och det pågår arbete både på Upphandlingsmyndigheten och genom programmet Cirkulära Göteborg framtagande av upphandlingskriterier för att öka mängden återvunnet material i de produkter som handlas upp.

Fråga:

Sker någon utveckling med sikte på att underlätta återvinning i framtiden?

Svar:

Det finns ett erfarenhetsutbyte mellan olika aktörer som kommer att leda till att vi får bättre och renare produkter (sand- och grusfraktioner). När det gäller själva cirkulära masshanteringen kan masslogistikcenter vara nav där sortering, krossning och uppgradering sker nära byggarbetsplatsen med möjlighet att återanvändas.

Fråga:

Hur mobila är våtsiktarna? Hur stort behöver ett projekt vara för att motivera en etablering?

Svar:

Det finns mindre enheter av våtsiktare som är mer mobila än den vi har i Malmö. Den vi har i Malmö flyttar man inte på i första taget.

Fråga:

Linjär kedja av masshantering har gett upphov till en del kriminell hantering när massorna klassas som avfall. Att göra avfall till nya produkter som någon betalar för borde försvåra kriminell hantering, eller?

Svar:

Vi tror också att det kan bli en positiv effekt, att vi genom "produktifiering" kan skapa trygghet hos beställarna vad gäller att tillverkaren är en seriös aktör med rätt kompetens och kontrollerade processer.

Fråga:

Var kan man hitta de krav som finns på miljö- och hälsobedömningar ni behöver genomföra enligt produktanmälan till Kemi?

Svar:

Det finns inget generellt krav på det sättet, utan det beror på materialets karaktär och hur det är avsett att användas. Vi kommer redogöra för vilka begränsningar i förekomst av olika ämnen som gäller för de produkter vi tar fram.

Fråga:

Var i landet kan man köpa ECO-Ballast nu?

Svar:

Först ut att certifieras som ECO-Ballast-produkter är en ballast av industriella biprodukter och en av överskott från anläggningsprojekt i region Väst. Användningsområdena är främst asfalttillverkning och konstruktionsmaterial. Men vi ligger i startgröparna för flera produkter i övriga regioner. Håll utkik på Swerocks hemsida!

Fråga:

Krossning och återvinning av betong, hur viktigt är det för hållbart byggande?

Svar:

Mycket viktigt skulle jag säga, det uppstår stora mängder betong när vi river och gör plats för nya byggnader. Dessutom är betongkross ett bra material att återvinna och använda på nytt, rent tekniskt. Trafikverket har särskilda anvisningar för hur man bygger med krossad betong i vägkonstruktioner. Eftersom betong är en produkt med stor klimatpåverkan är det viktigt att den återvinns. Där hoppas vi att processen kring ECO-Ballast ska underlätta för användning av krossad betong som ballast i ny betongtillverkning, istället för som fyllnadsmaterial mm. som är det vanliga idag.